

Polarsnippe *Calidris canutus*

Rødlistet art

faktaark

Polarsnipen er en mellomstor vader som hekker sirkumpolart i arktiske og sub-arktiske strøk. I Norge hekker polarsnipen kun på Svalbard, hvor den er en svært fåtallig hekkefugl. Et stort antall polarsnipen passerer norskekysten på trekket, særlig om våren. Gjennom sitt lange trekk forflytter polarsnipen seg mellom noen av de kaldeste til noen av de varmeste områdene på jorda to ganger om året.

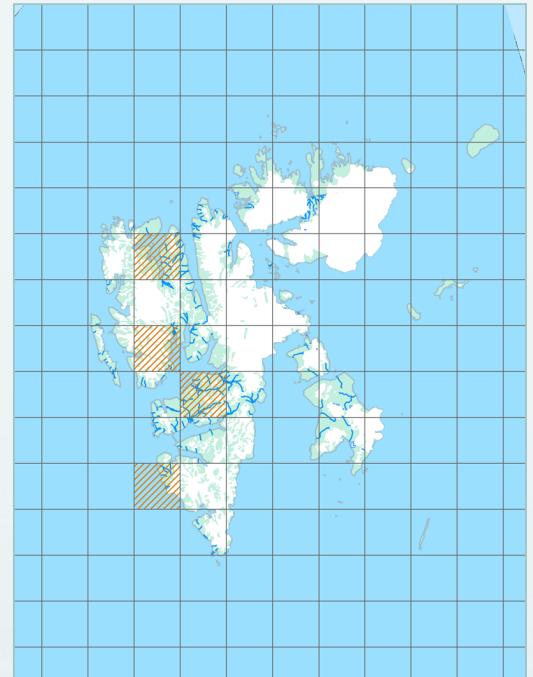
Status
Kategori sterkt truet (EN^o) på Norsk rødliste for arter 2010.

Kjennetegn

Polarsnipen er en mellomstor vader med relativt kraftig og kompakt kropp, korte bein og et kort, rett og grovt nebb. Den er den største av *Calidris*-artene som opptrer regelmessig hos oss, og er betydelig større enn myrsnipen. Den er ca. 23-25 cm lang, og veier ca. 135 g. I sommerdrakt har polarsnipen rødbrune kinn, hals, bryst og underside. Ryggen er spraglede med rødbrune, hvite, svarte og grå tegninger. Beina og nebbet er mørke. Kjønnetene er like, men hannen er ofte mer ensartet i fargen og kraftigere rødbrun på undersiden enn hunnen. I vinterdrakt er polarsnipen overveiende grå med lyse øyebryn og gråflekkebryst og kroppssider. Beina har da en grågrønn farge. Ungfuglene ligner de voksne i vinterdrakt, men har ofte, i varierende grad, en gulbeige farge på brystet og undersiden. Ungfuglene har finere grå flekker i brystet og på sidene enn de voksne fuglene. Polarsnipen kan forveksles med tundrasnipen. Sistnevnte er imidlertid mindre, har et lengre, tynnere og nedoverbøyd nebb, samt dypere rødfarge på bryst og underside i sommerdrakt.

Utbredelse

I Norge hekker polarsnipen kun fåtallig på Svalbard, men den opptrer tallrikt langs kysten av fastlandet under trekket, særlig om våren. Kjente rasteplasser er Balsfjorden i Troms og Porsangerfjorden i Finnmark. Her opptrer arten i store antall. På Svalbard er arten en sjelden hekkefugl og under 10 bekreftede hekkefunn er kjent. Det er imidlertid ikke foretatt noen kartlegging av bestanden, og det er grunn til å tro at arten er noe mer vanlig enn hva som er kjent i dag. Utenfor Svalbard hekker arten sirkumpolart med store bestander i den nordlige delen av Alaska, Canada, på Grønland og i den nordlige og sentrale delen av Sibir så langt øst som til Wrangeløya. Arten deles inn i fem underarter

Områder med kjente hekkefunn av polarsnippe på Svalbard gitt i ruter å 50 x 50 kilometer. Da det ikke er foretatt kartlegging av artens utbredelse er det grunn til å tro at polarsnipen også forekommer i andre områder enn de som er angitt på kartet.

som utseendemessig er relativt like, men som har ulike trekkruiter og overvintringsområder. Fuglene på Svalbard tilhører trolig underarten *islandica* som har sin hovedutbredelse på Grønland og i det nordlige Canada. Denne bestanden overvintrer i Vest-Europa og sørover til Afrika. Nominatrasen *canutus* hekker i Sibir med hovedutbredelse på Taimyr. Overvintringsområdet for denne delbestanden er Vest- og Sør-Afrika.

Biologi

I hekketiden foretrekker polarsnipen naken tundra med tørre, steinete sletter. Arten forekommer ofte kystnært, på store strandsletter, platåer eller i slake fjellsider. Hekkefunnene på Svalbard er gjort på holmer og strandsletter ute ved kysten, eller i de store dalførene på Vest-Spitsbergen. Vi vet svært lite om polarsnipens biologi på Svalbard da det ikke er gjort noen studier av arten her. Informasjon om hekkebiologi og adferd skriver seg derfor fra studier utført på Grønland eller i Canada. Polarsnipene på Svalbard ankommer trolig øygruppen i slutten av mai og begynnelsen av

Et stort antall polarsnipper raster langs kysten av Norge under trekket vår og høst. Særlig om våren kan arten opptre i flokker som teller mange tusen individer - som her i Porsangerfjorden, Finnmark.

juni. Enkeltindivider eller mindre grupper kan da observeres i deltaområdene i munningene av de store dalførene, blant annet i Isfjorden. Etableringen i hekkeområdet er avhengig av snøsmeltingen, og hannen ankommer reiområdet noe før hunnen. Så fort hunnen ankommer hekkeområdet starter kurtisen, med fluktspill og ulike 'tilnærmelser' fra hannen. Hannen lager reiret, som er en grunn grop skrapet ut i underlaget foret med tilgjengelige plantedeler. Ofte skraper hannen ut flere reiroper som hunnen kan velge mellom.

Bestandsstatus

Bestanden på Svalbard er svært liten og teller trolig ikke mer enn et titalls par, men detaljerte studier mangler. Hekkebestanden på Grønland er i størrelsesorden 15 000-30 000 par. Bestandsutviklingen er ikke kjent.

Referanser

Bakken, V., Runde, O. & Tjørve, E. 2003. Norsk Ringmerkingsatlas. Vol. 1. Stavanger Museum, Stavanger.

Cramp, S. & Simmons, K.E.L. 1983. Handbook of the birds of Europe, Middle East and North Africa: the birds of the Western Palearctic. Vol. 3. Oxford. 913 pp.

Harrington, B.A. 2001. Red Knot (*Calidris canutus*). In The Birds of North America (A. Poole and Gill, eds.). The Birds of North America, Inc., Philadelphia.

Strøm, H. 2006. Svalbards fugler. S. 86-191 i Svalbards fugler og pattedyr (K.M. Kovacs & Christian Lydersen, red.). Polarhåndbok Nr. 13, Norsk Polarinstitut.

Wilson, J. 2007. Polarsnipas vårtrekk i Porsangerfjorden. Vår Fuglefauna 30 (3): 102-107.